

Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток» включено до переліку наукових фахових видань України з державного управління (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 1643 від 28.12.2019).

Спеціальність – 281.

Державне управління: удосконалення та розвиток. 2025. № 9.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2025.9.4>

УДК 35.072.2(477.8)

С. Є. Антонова,

к. е. н., доцент,

доцент кафедри менеджменту та публічного врядування,

Національний університет водного господарства та природокористування

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4796-8580>

Ю. О. Карпець,

керуюча справами виконавчого комітету, Малолюбашанська сільська рада

Рівненського району Рівненської області

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-1430-2520>

**ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДКРИТОСТІ ТА
ПРОЗОРОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО
САМОВРЯДУВАННЯ
(НА ПРИКЛАДІ МАЛОЛЮБАШАНСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ)**

S. Antonova,

PhD in Economics, Associate Professor,

Associate Professor of the Department of Management and Public Governance,

National University of Water and Environmental Engineering

Y. Karpets,

Executive Secretary of the Executive Committee,

Malolyubashanska Village Council, Rivne District, Rivne Region

**PRACTICAL ASPECTS OF ENSURING OPENNESS AND
TRANSPARENCY IN THE ACTIVITIES OF LOCAL
SELF-GOVERNMENT BODIES (ON THE EXAMPLE OF THE
MALOLYUBASHANSKA VILLAGE COUNCIL)**

У статті досліджено практичні аспекти реалізації принципів відкритості та прозорості в діяльності органів місцевого самоврядування в Україні. Методологічною основою дослідження став аналіз досвіду Малолюбашанської сільської ради Рівненської області щодо доступності публічної інформації, участі громадськості, прозорості бюджетних процесів, звітування та процедур прийняття рішень. В праці наведено низку важливих функцій, що сприяють розвитку демократичних процесів на місцевому рівні, серед яких просвітницька та забезпечення громадського контролю. Аналіз світового досвіду засвідчує, що система нормативного забезпечення відкритості державної влади має трьохрівневу структуру. Розкрито механізми відкритості й прозорості діяльності, які використовує Малолюбашанська сільська рада в межах своїх повноважень, особливо механізми прямої демократії. Аналіз показав, що відкритість на місцевому рівні є не лише технічним дотриманням вимог законодавства з оприлюднення інформації, але і показником рівня управлінської культури. Виявлено, що в Малолюбашанській сільській раді відсутній спеціалізований інформаційний підрозділ, що ускладнює планування стратегічної комунікації та оперативне реагування на запити громадян. Також не встановлено єдиних стандартів інформаційної роботи: строки оприлюднення проєктів рішень часто порушуються, а відеозаписи засідань постійних комісій не публікуються всупереч законодавчим вимогам.

Проведений аналіз підтверджує, що відкритість місцевої влади є основоположним принципом демократичного врядування, який забезпечує взаємну довіру між громадянами та органами влади, підвищує ефективність управлінських рішень, мінімізує корупційні ризики та сприяє сталому розвитку громади.

В процесі дослідження систематизовано практичні механізми забезпечення прозорості на локальному рівні, а також ідентифіковано проблеми та наданні рекомендації щодо удосконалення комунікаційної політики органів місцевого самоврядування.

The article examines practical aspects of implementing the principles of openness and transparency in the activities of local governments in Ukraine. The methodological basis of the study was the analysis of the experience of the Malolyubashansk village council of the Rivne region regarding the availability of public information, public participation, transparency of budget processes, reporting and decision-making procedures. The work presents a number of important functions that contribute to the development of democratic processes at the local level, including educational and ensuring public control. An analysis of world experience shows that the system of regulatory support for the openness of state power has a three-level structure. The mechanisms of openness and transparency of activities used by the Malolyubashansk village council within its powers are revealed, especially the mechanisms of direct democracy. The analysis showed that openness at the local level is not only technical compliance with the requirements of the legislation on the disclosure of information, but also an indicator of the level of managerial culture. It was found that the Malolyubashansk village council lacks a specialized information unit, which complicates strategic communication planning and prompt response to citizens' requests. Also, no unified standards for information work have been established: the deadlines for publishing draft decisions are often violated, and video recordings of meetings of standing committees are not published, contrary to legislative requirements.

The analysis confirms that the openness of local authorities is a fundamental principle of democratic governance, which ensures mutual trust between citizens and authorities, increases the efficiency of management decisions, minimizes corruption risks and contributes to sustainable community development.

In the process of research, practical mechanisms for ensuring transparency at the local level were systematized, as well as problems were identified and recommendations were made to improve the communication policy of local governments.

Ключові слова: прозорість, відкритість, публічна інформація, доступ до інформації, звернення громадян, інформаційна відкритість, місцеве самоврядування.

Keywords: transparency, openness, public information, access to information, citizens' appeals, informational openness, local self-government.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Відкритість та прозорість органів місцевого самоврядування є фундаментальними принципами демократичного врядування, які забезпечують ефективну комунікацію між владою та громадою, сприяють підвищенню довіри населення, зменшенню корупційних ризиків та підвищенню ефективності управлінських рішень. У сучасних умовах децентралізації та розбудови громадянського суспільства ці принципи набувають особливого значення, оскільки безпосередньо впливають на рівень участі громадян у прийнятті рішень, об'єктивність та обґрунтованість управлінських процесів. Разом із тим, практика свідчить про наявність суттєвих викликів у сфері забезпечення прозорості та відкритості, пов'язаних із недосконалістю нормативно-правової бази, недостатнім громадським контролем та нерівномірним впровадженням інструментів доступу до публічної інформації на місцевому рівні. Це зумовлює необхідність наукового аналізу й узагальнення ефективних механізмів реалізації зазначених принципів, а також вироблення рекомендацій щодо удосконалення інформаційної та комунікаційної політики органів місцевого самоврядування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У вітчизняній науковій літературі принципам відкритості та прозорості приділяється значна увага. Прозорість діяльності місцевої влади є актуальним об'єктом досліджень для багатьох науковців, які представляють різні галузі знань, зокрема політичну науку, соціологію, публічне управління. У рамках таких досліджень проводиться аналіз законодавчої бази, оцінюється практична реалізація

відповідних політик та процесів на місцевому рівні, а також вивчається вплив прозорості на ефективність управління та задоволення потреб громад. Значний внесок у висвітлення цієї теми зробили такі дослідники, як О. В. Жданова, В. Г. Комарова, І. В. Максименко, Т. В. Колісник, О. М. Дудник, О. М. Мірошниченко, С. О. Гордійчук і Л. В. Самчук. Їхні роботи розкривають важливість прозорості в місцевому самоврядуванні, а також її позитивний вплив на розвиток громад і підвищення управлінської ефективності.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є комплексне дослідження практичних аспектів забезпечення відкритості та прозорості в діяльності органів місцевого самоврядування на прикладі Малоліубашанської сільської ради.

Основними завданнями виступають: ознайомлення з принципами відкритості та прозорості, аналіз існуючих проблем у системі реалізації цих засад, а також формування рекомендацій щодо удосконалення організаційно-управлінських та комунікаційних механізмів. Особливу увагу приділити оцінці ефективності застосованих інструментів доступу до інформації, публічної звітності, громадської участі та прозорості бюджетних процесів, що дає можливість виявити сильні та слабкі сторони практики місцевого врядування і окреслити напрями її подальшого розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Актуальність створення відкритого місцевого самоврядування визначається прагненнями громад до більш ефективного управління. Серед ключових цілей цього процесу можна виділити запобігання корупції, підвищення підзвітності влади перед населенням, зміцнення партнерства між органами самоврядування та громадськими організаціями, а також забезпечення доступності та орієнтованості діяльності місцевих рад на потреби мешканців.

Прозорість роботи органів місцевого самоврядування виступає фундаментальною умовою для ефективного управління - вона не лише гарантує громадський контроль, але й сприяє довірі жителів до влади громади. Особливості довіри українців до місцевого самоврядування

підтверджуються даними соціологічного опитування, проведеного Центром Разумкова у лютому-березні 2025 року. Згідно з результатами, 41% респондентів висловили довіру місцевим органам влади, тоді як 47% залишаються скептичними. Попри високий рівень недовіри, цей показник значно перевищує рівень довіри до центральних органів влади, таких як уряд, парламент або судова система.

Подібна ситуація свідчить про відносну ефективність місцевого управління та його безпосередній зв'язок із реальними потребами населення. Для досягнення ще більш позитивних оцінок важливими залишаються принципи відкритості, прозорості процесів прийняття рішень, публічного звітування та активної комунікації з мешканцями. Залучення громадян до управлінських процесів впливає на формування довіри до місцевої влади та підвищує її сприйняття як ефективної.

Такі тенденції також простежуються у ставленні до сільських, селищних і міських голів. Незважаючи на певне зниження рівня довіри у порівнянні з попередніми роками, вони залишаються одними з найавторитетніших представників влади. Часто саме голова громади уособлює для жителів місцеве самоврядування - він є найближчим, доступним і впізнаваним посадовцем, до якого звертаються з повсякденними питаннями.

Рівень персональної довіри до голів громад підкреслює важливість людського фактору: стиль управління, відкритість до діалогу і готовність звітувати перед громадою формують відповідне сприйняття їхньої ефективності. У підсумку, саме прозорість дій, регулярна інформація про роботу влади та справжнє залучення громадян до ухвалення рішень стають основою для зміцнення довіри до місцевого самоврядування.

Відкритість і прозорість у діяльності органів місцевого самоврядування виконують низку важливих функцій, що сприяють розвитку демократичних процесів на місцевому рівні. Серед них:

– просвітницька функція - завдяки доступності інформації про рішення та дії місцевої влади, мешканці громади краще обізнані не лише про діяльність органів місцевого самоврядування, а й про свої права та можливості впливу на управлінські процеси;

– забезпечення участі громадян у місцевому самоврядуванні - відкритість влади сприяє вільному і усвідомленому вибору жителями громади стратегічних напрямів розвитку території;

– громадський контроль - прозорість у прийнятті та реалізації місцевих рішень забезпечує ефективний контроль за діяльністю посадових осіб, що веде до підвищення їхньої відповідальності;

– створення безпечного середовища для альтернативної думки - атмосфера довіри, яку створює відкритість, дозволяє представникам громади без страху висловлювати свої позиції;

– запобігання порушенням прав людини - своєчасне інформування громадян дозволяє оперативно реагувати на випадки зловживань або непрозорого управління;

– зниження ризиків примусового нав'язування рішень - прозорість процедур прийняття рішень допомагає уникати централізованого нав'язування непопулярних чи неузгоджених з громадою ідей;

– формування активної громадянської позиції - залучення мешканців до обговорень та участі в місцевих ініціативах сприяє розвитку політичної культури, самосвідомості та відповідальності за розвиток громади.

Таким чином, відкритість і прозорість є не лише принципами, а й практичними механізмами зміцнення демократії на місцевому рівні.

Аналіз світового досвіду засвідчує, що система нормативного забезпечення відкритості державної влади має трьохрівневу структуру. До першого, системоутворюючого рівня належать міжнародні конвенції з прав людини, до яких приєдналася держава та конституційні норми щодо прав людини. Другий рівень становлять закони, які конкретизують конституційні положення. До третього рівня необхідно віднести підзаконні акти державної

влади та органів місцевого самоврядування, спрямовані на реалізацію норм конституції та чинних законів [9].

На сьогодні основними міжнародними актами, що визначають стандарти відкритості й прозорості в доступі до публічної інформації, є Конвенція Ради Європи про доступ до офіційних документів [7], Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод [8], а також практика Європейського суду з прав людини. Ці документи закріплюють принципи, які мають застосовуватися й у діяльності органів місцевого самоврядування.

В Україні право громадян на доступ до інформації про діяльність органів місцевого самоврядування, гарантовано Конституцією України та регламентується низкою законів, серед яких: «Про інформацію» [1], «Про доступ до публічної інформації» [2], «Про звернення громадян» [3], «Про місцеве самоврядування в Україні» [4], «Про запобігання корупції» [5], «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» [6] та інші нормативно-правові акти. Вказані норми формують правову основу для забезпечення прозорості та підзвітності діяльності органів місцевого самоврядування перед громадянами.

У процесі формування громадянського суспільства питання інформаційної відкритості органів місцевого самоврядування набуває особливої актуальності. Відкритість та прозорість діяльності органів місцевого самоврядування виступають важливою складовою розбудови демократичної та правової держави, адже забезпечують ефективну комунікацію між громадянами та органами влади на місцевому рівні, сприяючи зміцненню довіри до управлінських структур.

Інформаційна взаємодія передбачає двосторонній процес: з одного боку, громада має право на своєчасну, повну і достовірну інформацію про діяльність місцевої влади, з іншого боку - відкритість самих органів влади. Остання залежить не лише від формальних норм законодавства, але й від готовності посадових осіб до прозорості, публічності та конструктивного діалогу з громадянами.

Однак низька мотивація представників місцевої влади до відкритого інформування населення, недосконалість нормативно-правової бази, а також недостатній громадський контроль часто створюють перешкоди для розвитку інформаційної відкритості. Це негативно впливає на рівень довіри громадян і ускладнює ефективне функціонування місцевого самоврядування.

Малолюбашанська сільська рада є органом місцевого самоврядування, який діє в межах повноважень, визначених Конституцією України, Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» та іншими нормативно-правовими актами. Основним завданням ради є забезпечення життєдіяльності територіальної громади, розвиток місцевої інфраструктури, соціального захисту, освіти, охорони здоров'я, а також збереження довкілля, культурної спадщини та формування прозорого управління на місцях.

У рамках реалізації своїх повноважень Малолюбашанська сільська рада активно застосовує механізми відкритості й прозорості діяльності, а також забезпечує ефективну комунікацію з мешканцями громади через:

- Забезпечення права громадян на доступ до публічної інформації відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації», що включає надання повноцінних відповідей на інформаційні запити;
- Оприлюднення ключової інформації через офіційний вебсайт ради, зокрема даних про прийняті рішення, стратегічні плани, звітність, регуляторні акти та інші матеріали, які мають суспільне значення;
- Роботу зі зверненнями громадян, включаючи опрцювання заяв, скарг і пропозицій жителів громади та надання відповідей у встановлені строки;
- Залучення громадськості до управління справами громади шляхом проведення громадських слухань, консультацій, зборів та інших форм діалогу;
- Інформування через місцеві засоби масової інформації, соціальні мережі та інші сучасні канали комунікації.

На основі проведеного аналізу прозорості та відкритості роботи Малолюбашанської сільської ради можна зробити висновок, що ця громада є

прикладом громади, яка прагне поєднувати вимоги законодавства із реальними комунікативними потребами своїх мешканців. У період з грудня 2021 року по квітень 2025 року рада демонструє стабільну активність у сфері інформування.

Сільська рада приділяє значну увагу цифровим комунікаційним каналам, серед яких особливу роль відіграє офіційний вебсайт (mlubashanska-gromada.gov.ua). Він функціонує не лише як платформа для оприлюднення документів, а і як засіб зворотного зв'язку, подача звернень та участь у консультаціях. На сайті представлена структурована інформація щодо виконавчих органів, депутатського корпусу, бюджету, нормативних документів, кадрової політики, електронних звернень і петицій. Регулярне оновлення розділів, таких як «Новини» і «Документи», свідчить про прагнення створити відкритий інформаційний простір. Разом із позитивними аспектами виявлено й недоліки. Зокрема, відсутність контактної інформації депутатів, часткове оприлюднення протоколів і відеозаписів засідань та нечіткий порядок доступу громадян до роботи ради, що свідчить про слабкі місця в системності інформаційної політики.

Варто зауважити, що Малолубашанська сільська рада активно впроваджує механізми прямої демократії. За аналізований період було організовано чотири публічні слухання. На офіційному сайті функціонує система електронного подання петицій, а в розділі «Звернення» забезпечена можливість надсилати запити безпосередньо посадовцям. У структурі громади також діють консультативно-дорадчі органи, такі як Молодіжна рада, Рада безбар'єрності та Рада з питань внутрішньо переміщених осіб. Це свідчить про спробу не лише декларувати відкритість, а й закріплювати її через постійно діючі канали комунікації. Однак проблемним залишається питання прозорості: лише один із чотирьох протоколів громадських слухань доступний у відкритому форматі, що обмежує можливість відстеження впливу пропозицій громади на прийняття рішень.

У сфері звітності Малолюбашанської сільської ради спостерігається часткова реалізація принципу прозорості, зокрема у звітності сільського голови. Регулярні звіти керівника громади за період 2021–2024 років оприлюднюються на офіційному вебсайті ради у форматі новин та окремих документів. У 2025 році було проведено відкритий очний звіт перед громадою, що демонструє готовність до прямого діалогу з мешканцями. Натомість звітність депутатів сільської ради суттєво відстає від законодавчих стандартів. На сайті немає письмових звітів, оголошень про зустрічі з виборцями, підсумкових документів чи інформації про аналіз результатів їхньої діяльності. Таким чином, попри позитивні приклади, звітність депутатів ради потребує масштабного покращення.

Аналіз показує, що відкритість на місцевому рівні є не лише технічним дотриманням вимог законодавства з оприлюднення інформації, але і показником рівня управлінської культури. У сільській раді наразі відсутній спеціалізований інформаційний підрозділ, що ускладнює планування стратегічної комунікації та оперативне реагування на запити громадян. Також не встановлено єдиних стандартів інформаційної роботи: строки оприлюднення проєктів рішень часто порушуються, а відеозаписи засідань постійних комісій не публікуються всупереч законодавчим вимогам.

Актуальним залишається питання створення постійно діючого інформаційно-комунікаційного відділу у складі сільської ради. Його функціонування було б спрямоване не лише на виконання законодавчих зобов'язань, але й на реалізацію стратегічних комунікацій як інструменту управління. Цей структурний підрозділ брати би участь у формуванні політик, моніторингу громадської думки та підтримці системного діалогу з мешканцями через всі доступні комунікаційні канали.

Досвід Малолюбашанської сільської ради демонструє, що за умов обмежених фінансових та кадрових ресурсів можливо досягти значного рівня прозорості в управлінні. Водночас для підтримки і подальшого розвитку цих досягнень важливим є забезпечення інституційного укріплення практик

прозорості. Ефективність майбутніх трансформацій залежатиме не стільки від технічних ресурсів чи формального регулятивного забезпечення, скільки від наявності політичної волі, організаційної спроможності, а також готовності місцевих органів влади інтегрувати принципи відкритості як основу сталого управлінського підходу.

Висновки та перспективи подальших досліджень у даному напрямі.

Проведене дослідження засвідчило, що відкритість і прозорість діяльності органів місцевого самоврядування є ключовими елементами демократичного врядування на місцевому рівні, що забезпечують ефективну комунікацію між владою та громадою, зміцнюють довіру населення та сприяють підвищенню підзвітності органів місцевого самоврядування.

Досвід Малолюбашанської сільської ради показує, що навіть невеликі громади з обмеженими ресурсами можуть успішно впроваджувати ефективні механізми прозорості та відкритості – від регулярного оновлення офіційного вебсайту та роботи з електронними зверненнями до організації громадських слухань та створення дорадчих органів. Водночас виявлені проблеми свідчать про потребу в подальшому інституційному вдосконаленні. Це включає створення інформаційно-комунікаційних підрозділів рад, уніфікацію стандартів оприлюднення даних і підвищення професійної компетентності працівників у питаннях публічної комунікації.

Перспективи подальших досліджень полягають у глибшому аналізі ефективності комунікаційних стратегій органів місцевого самоврядування, розробленні практичних моделей створення спеціалізованих інформаційно-комунікаційних підрозділів та вивченні можливостей цифровізації управлінських процесів для розширення громадської участі. Особливу увагу варто приділити порівняльним дослідженням досвіду інших громад в Україні та за кордоном, що дозволить виробити комплексні рекомендації для удосконалення системи прозорості й підзвітності місцевої влади.

Відкритість і прозорість мають стати не лише формальними вимогами, але й органічною частиною управлінської культури місцевого

самоврядування. Лише за умови їх інтеграції можна забезпечити реальний вплив громади на процеси прийняття рішень, зміцнити довіру до влади та прискорити демократизацію на рівні громад.

Література

1. Закон України «Про інформацію» [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text> (дата звернення: 10.07.2025).

2. Закон України «Про доступ до публічної інформації» [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text> (дата звернення: 10.07.2025).

3. Закон України «Про звернення громадян» [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 10.07.2025).

4. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 10.07.2025).

5. Закон України «Про запобігання корупції» [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 10.07.2025).

6. Закон України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1160-15#Text> (дата звернення: 10.07.2025).

7. Конвенція Ради Європи про доступ до офіційних документів [Електронний ресурс]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_001-09#Text (дата звернення: 10.07.2025).

8. Європейська конвенція з прав людини [Електронний ресурс]. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text (дата звернення: 10.07.2025).

9. Мельниченко В. І. Законодавче регулювання прозорості і відкритості публічного управління: необхідність, стан, проблеми, перспективи //

Український соціум. К.: Національний університет внутрішніх справ, 2007. № 5–6 (22–23). С. 48–55.

10. Венгер В. М. Прозорість як принцип діяльності органів публічної влади. НАУКОВІ ЗАПИСКИ НаУКМА. 2017. том 200. Юридичні науки. С. 79–84.

11. Оцінка ситуації в країні, довіра до соціальних інститутів, політиків, посадовців та громадських діячів, ставлення до виборів під час війни, віра в перемогу (лютий–березень 2025р.). URL: <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/otsinka-sytuatsii-v-kraini-dovira-do-sotsialnykh-instytutiv-politykiv-posadovtsiv-ta-gromadskykh-diiachiv-stavlennia-do-vyboriv-pid-chas-viiny-vira-v-peremogu-liutyiberezen-2025r> (дата звернення: 10.07.2025).

References

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (1992), The Law of Ukraine “On Information”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text> (Accessed: 10 July 2025).

2. The Verkhovna Rada of Ukraine (2011), The Law of Ukraine “On Access to Public Information”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text> (Accessed: 10 July 2025).

3. The Verkhovna Rada of Ukraine (1996), The Law of Ukraine “On Citizens’ Appeals”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text> (Accessed: 10 July 2025).

4. The Verkhovna Rada of Ukraine (1997), The Law of Ukraine “On Local Self-Government in Ukraine”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text> (Accessed: 10 July 2025).

5. The Verkhovna Rada of Ukraine (2014), The Law of Ukraine “On Prevention of Corruption”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (Accessed: 10 July 2025).

6. The Verkhovna Rada of Ukraine (2003), The Law of Ukraine “On the Principles of State Regulatory Policy in the Sphere of Economic Activity”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1160-15#Text> (Accessed: 10 July 2025).

7. Council of Europe (2009), “The Convention on Access to Official Documents”, available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_001-09#Text (Accessed: 10 July 2025).

8. Council of Europe (1950), “The European Convention on Human Rights”, available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text (Accessed: 10 July 2025).

9. Melnychenko, V.I. (2007), “Legislative regulation of transparency and openness of public administration: necessity, state, problems, prospects”, *Ukrainskyi sotsium*, vol. 5–6 (22–23), pp. 48–55.

10. Venher, V.M. (2017), “Transparency as a principle of public authorities’ activities”, *Naukovi zapysky NaUKMA. Yurydychni nauky*, vol. 200, pp. 79–84.

11. Razumkov Centre (2025), “Assessment of the situation in the country, trust in social institutions, politicians, officials and public figures, attitude to elections during the war, faith in victory (February–March 2025)”, available at: <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/otsinka-sytuatsii-v-kraini-dovira-do-sotsialnykh-instytutiv-politykiv-posadovtsiv-ta-gromadskykh-diiachiv-stavlennia-do-vyboriv-pid-chas-viiny-vira-v-peremogu-liutyiberezen-2025r> (Accessed: 10 July 2025).

Стаття надійшла до редакції 02.09.2025 р.